آرمان ملی
armanmeli.ir
سال پنجم
شماره ۱۲۳۸
یکشنبه
۱۴۰۰•۱۲•۰۱
۱۸ رجب ۱۴۴۳ / ۲۰ فوریه ۲۰۲۲

یادداشت

صمت پیشران، صمت تمدن‌ساز

محسن احمدی‌مقدم
روابط عمومی وزارت صمت

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار با مردم آذربایجان از ابعاد و زوایای گوناگون مورد تحلیل صاحبنظران قرار گرفته و خواهد گرفت، اما نکته حائز اهمیت در این دیدار توصیه و سفارش ایشان به جوانانی است که دفتر حیات سیاسی و اجتماعی خود را در گام دوم انقلاب اسلامی تورق می‌کنند. «سفارش من به جوان‌های عزیزمان این است که امروز ببینند دشمن در چه خطّی حرکت می‌کند، دشمن چه چیزی را هدف گرفته، نقطه مقابل آن را عمل کنند و حرکت کنند. با نگاه من، آن‌طور که بنده اوضاع را مشاهده می‌کنم، دشمن ملت را هدف گرفته، افکار عمومی را هدف گرفته، فکر جوان‌ها را هدف گرفته؛ میلیاردها دلار دارند خرج می‌کنند، در این اتاق‌های فکرشان - به اصطلاح خودشان اتاق‌های فکر و گروه‌های اندیشه‌ورز - دارند تلاش می‌کنند برای اینکه ملت ایران را و به‌خصوص جوان‌ها را از این راه برگردانند و وسیله‌ای که آنها دنبال می‌کنند یکی فشارهای اقتصادی است برای اینکه مردم را به تنگ بیاورند و از نظام اسلامی جدا کنند، یکی هم لجن‌پراکنی است؛ لجن‌پراکنی‌ها، دروغ‌پردازی‌ها، تهمت‌زدن‌ها، این دو وسیله در اختیار دشمن است برای جداکردن مردم از نظام؛» ایشان با تاکید مستمر و مجدد بر ضرورت افزایش تلاش‌های درونی و تحرکات اقتصادی داخلی در مسیر خنثی‌سازی تحریم‌ها در کنار دیپلماسی فعال برای رفع تحریم‌های ظالمانه، در ادامه فرمایشاتی که در دیدار با فعالان عرصه تولید کشور داشتند، مجاهدان سنگر تولید و تجارت ایران را مخاطب قرار داده و همراهی آنان با مجاهدان تبیین در این مقطع حساس را موجب تداوم راه روشنی عنوان می‌کنند که تسریع در تحقق اهداف انقلاب یعنی تشکیل جامعه اسلامی در کشور و در نهایت رسیدن به تمدن نوین اسلامی و تمدن بزرگ اسلامی را به‌دنبال خواهد داشت. وزارت صنعت، معدن و تجارت در طلیعه دوره تحولی خود بر تاب‌آوری و بازدارندگی اقتصاد کشور تصریح کرده است و سیاستگذاری‌ها، راهبردها و برنامه‌های تحولی و کلان خود را بر این مدار تعریف کرده است. با تأمل در راهبردهای بخش صنعت، معدن و تجارت برای حرکت از وضعیت موجود به مطلوب در دولت سیزدهم که در راستای تحقق اهداف و چشم‌اندازهای این بخش مبتنی بر اسناد بالادستی مانند بیانیه گام دوم انقلاب، سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و سیاست‌گذاری‌های مربوط به نامگذاری‌های سالانه، ترسیم شده است، دغدغه جدی پیشگامان تولید و تجارت کشور یعنی خنثی‌سازی راهبرد بدخواهان نظام و انقلاب از دریچه فشارهای اقتصادی مشاهده می‌شود. راهبردهایی که شامل تمرکز بر اقتصاد دانش‌بنیان، تنظیم سودآوری فعالیت‌ها، گسترش تعاملات بین‌المللی و اصلاح ساختار حکمرانی در بخش صنعت، معدن و تجارت شده و در قالب نقشه راه مشخص عملیاتی و اجرایی می‌شود. بر مبنای این راهبردها تا کنون ۱۰۶ پروژه تحولی (۷۳ پروژه در اولویت اول، ۱۲ پروژه با اولویت دوم و ۲۱ پروژه با اولویت سوم) طراحی شده که اکثر آنها فعال‌شده‌اند و طراحی آنها به شکلی بوده است که حتی در صورت استمرار تحریم‌ها به هیچ وجه اجرایی‌شدن آنها با مخاطره یا توقف مواجه نشود و اثرات اجرای آنها برای عموم مردم عزیز ملموس باشد. اصلاح ساختار بازار کالاهای پایه از نخستین پروژه‌ها و برنامه‌های تحولی در سبد پروژه‌های مدیریت بازار وزارت صمت بود که در اواخر شهریورماه، کاهش قیمت و ثبات بازار کالاهای پایه مانند سیمان و پس از آن فولاد را به‌همراه داشت. ثباتی که در هنگامه نوسانات ارزی کشور هم دچار خدشه نشد و نشانه امیدوارکننده‌ای از اجرای برنامه‌های خنثی‌کننده تحریم در وزارت صمت را بروز داد. افزایش قابل توجه صادرات کشور به میزان بیش از ۴۰ میلیارد دلار در ۱۰ ماهه سالجاری نشانه دیگری از تحقق راهبردهای خنثی‌کننده تحریم در جامعه تولید و تجارت کشور بود. افزایشی که از وعده وزیر صمت به مردم و نمایندگانشان در موعد رای اعتماد، بیشتر هم بود و با وجود تمامی معضلات و مشکلات ناشی از تداوم تحریم‌ها، محقق شد. دو مثال بالا نمونه‌ای از عینیت بخشی ملموس به کلان استراتژی تاب‌آوری و بازدارندگی اقتصادی مدنظر وزیر صمت در دوره تحولی را نمایان ساخت. استراتژی صحیحی که با تاکید مستمر وی بر انجام برنامه‌ریزی‌ها و اجرای پروژه‌های تحولی با قید استمرار تحریم‌ها همراه بوده و در مدت ۶ ماهه وزارت هیچگاه حتی در برابر سوال نمایندگان و نقد منتقدان، کوچک‌ترین گریزی به تحریم و آثار تحریم نداشته و به نوعی متولیان و فعالان صنعتی، معدنی و تجاری کشور در بخش‌های دولتی و خصوصی را از بیان توجیهات تحریمی بر حذر داشته است. یعنی همان چیزی که در بیانات رهبری معظم انقلاب به اینگونه مطرح شد: «ببینند دشمن در چه خطی حرکت می‌کند، دشمن چه چیزی را هدف گرفته، نقطه مقابل آن را عمل کنید و حرکت کنید.» که البته در نامه وزیر صمت به ایشان نیز مورد تاکید قرار گرفته است: بررسی خط خبری رسانه‌های بیگانه و معاند که برای انقطاع مردم از نظام و انقلاب اسلامی، دروغ‌پردازی‌های مستمر و لجن‌پراکنی‌های مداوم را در دستور کار خود دارند نیز حاکی از برنامه‌ریزی ویژه آنان در جهت تخریب اقدامات و برنامه‌های تحولی وزارت صمت است. به تعبیر دیگر وزارت صمت نه تنها در هجمه اقتصادی دشمنان در سنگر نخست مبارزه است بلکه در دایره فعالیت‌های پیچیده رسانه‌ای و در خط مستقیم تخریب اتاق‌های فکر و اندیشه‌ورزی آنان قرار دارد. تقلیل دستاوردهای وزارت صمت در ۶ ماه گذشته، شایعه‌پراکنی‌های مستمر در خصوص مدیران فعلی این وزارتخانه، القای تشکیک و تردید در نتایج برنامه‌ها و پروژه‌های تحولی، تقابلات رسانه‌ای با پویش‌هایی نظیر پویش خرید شفاف و بایکوت و سانسور خبری مواضع و اقدامات وزیر صمت، تنها گوشه‌ای از تلاش‌های این روزهای رسانه‌های معاندی است که به سفارش رهبر انقلاب باید در نقطه مقابل اهداف و خواسته‌های آنان حرکت کنیم. نگارنده معتقد است هوشیاری، توجه و تمرکز بهتر و بیشتر نخبگان سیاسی، اقتصادی و رسانه‌ای نسبت به اجرای برنامه‌های تحولی وزارت صمت می‌تواند بخش قابل‌توجهی از خدعه‌های امروز دشمنان و بدخواهان را خنثی کرده و افزایش اعتماد و اعتقاد مردم به نظام و انقلاب اسلامی را به‌دنبال داشته باشد. این توقع در کنار استقبال مدیران این وزارتخانه بزرگ در جهت پذیرش نقدها، پیشنهادات و آسیب‌شناسی برنامه‌ها و برنامه‌ریزی‌ها (حتی پروژه‌های در دست اجرا)، دستاوردهای ملموس بی‌شماری را برای عموم مردم عزیز به‌همراه خواهد داشت و «صمت پیشران» پیشرفت را در کنار «صمت تمدن‌ساز» متجلی خواهد کرد.

گزارش «آرمان‌ملی» از تبعات حذف معافیت‌های مالیاتی مناطق آزاد:

سرمایه‌گذاران را عمدی از مناطق آزاد «فراری» ندهید

معافیت‌ها؛ امتیاز خاص شرکت‌های شفاف اقتصادی

هدف صادراتی به هدف وارداتی تبدیل شد!

آرمان‌ملی - محمدسیاح: کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱ مجلس تصمیم به حذف معافیت مالیاتی مناطق آزاد گرفت. درواقع مناطق آزاد که در خلال چنددهه فعالیت خود قرار بود به دروازه‌ای به صادرات و توسعه سرمایه‌گذاری تولید مبدل شوند به‌دلیل سیاست‌های غلط و همچنین مشکلات ناشی از تحریم‌ها عملا به دروازه‌ای برای واردات کالا تبدیل شده‌اند حال مجلس در حالی قصد دارد تا با حذف مشوق‌های مالیاتی از تکرار این تجربه ناموفق جلوگیری کند که به اعتقاد دبیر شورایعالی مناطق آزاد این تصمیم اقدامی مخرب برای مناطق آزاد و سرمایه‌گذاری است از سوی دیگر برخی از فعالان اقتصادی نیز معتقدند حذف معافیت‌های مالیاتی به‌دلیل شرایط حاکم بر مناطق آزاد می‌تواند به توقف تولید و البته شکل‌گیری معضلات بیکاری نیز منجر شود، موضوعی که به اعتقاد کارشناسان انحراف مناطق آزاد از اهداف اصلی مهمترین دلیل ناکارآمدی این مناطق بوده و این در حالیست که دولت به‌جای ساماندهی همین مناطق موجود نسبت به ایجاد مناطق جدید نیز اقدام می‌کند و با موافقت همین نمایندگان نیز مواجه می‌شود با این حال برخی از کارشناسان اقتصادی بر این باورند که مناطق آزاد در سال‌هایی که از معافیت‌های مالیاتی برخوردار بوده است صرفا به محلی برای شکل‌گیری شرکت‌های سوری، اقدامات ضداقتصادی و همچنین محلی برای قاچاق به سرزمین اصلی بدل شده و موید این موضوع است شرکت‌ها حاضر شده‌اند در مناطقی که حتی کمترین امکانات و زیرساخت لازم برای فعالیت‌های تجاری و اقتصادی را دارد دفتر دایر کنند! با این اینکه قرار بوده در سال‌های مختلف عملکرد مناطق آزاد مورد بررسی و واکاوی قرار بگیرد تا مشکلات این مناطق بررسی و برطرف شود؛ در مقابل تلاش برای ایجاد مناطق آزاد بیشتر شکل گرفت و این اتفاق هم بحث فسادهای مالی در این مناطق را افزایش داد، چراکه با وجود معافیت‌های مالیاتی و معافیت‌های تعرفه صادراتی و وارداتی خیلی از شرکت‌ها تمایل به حضور در این مناطق را دارند بدون اینکه سودی به اقتصاد کشور برسانند. حالا کمیسیون تلفیق معتقد است زمان اعمال معافیت‌های مالیاتی گذشته و باید همه فعالان در مناطق آزاد مالیات خود را براساس قوانین جاری کشور پرداخت کنند. ابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در این باره گفته است: «مجلس با حذف مالیات بر ارزش افزوده در مناطق آزاد موافق است و از این طرح دفاع می‌کند و مناطق آزاد دروازه توسعه و سرمایه بزرگ اقتصادی کشورند و جزیره کیش هم از این قاعده مستثنا نیست. در شرایطی که دولت و مجلس باهم همسو هستند، بخش عمده مشکلات قابل حل است.» با این حال سعید محمد، دبیر شورایعالی مناطق آزاد با بیان اینکه مشوق‌های مالیاتی و گمرکی مناطق آزاد در کمیسیون تلفیق بر آن خدشه وارد کرده، اظهارکرد: «۴۵ درصد صادرات کشور از مناطق آزاد و ویژه اقتصادی است. با توجه به اینکه کشورهای منطقه مشوق‌های خیلی سنگینی برای مناطق آزاد گذاشته‌اند این مهم نگرانی برای مناطق آزاد کشور در فرار سرمایه‌گذاران ایجاد کرده است.» او اشتغال در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی را مطلوب دانست و اضافه کرد: «همه این ظرفیت‌ها منوط به این است که قواعد لازم در مناطق آزاد رعایت شود و آن هم توجه به مشوق‌های گمرکی و مالیاتی است.» با این حال کارشناسان اقتصادی معتقدند که مناطق آزاد در سال‌های فعالیت خود با توجه به ظرفیت‌هایی که داشته نتوانسته به اهداف تعیین شده برسد و بیش از اینکه محلی برای توسعه فعالیت‌های اقتصادی باشد بیشتر به‌سمت امتیازدهی به صاحبان قدرت و نفوذ حرکت کرده و از طرفی قاچاق کالا از این بخش به سرزمین اصلی و همچنین افزایش ثبت شرکت‌های سوری صرفا برای استفاده از امتیازات این مناطق افزایش یافته است و این اتفاقات نه تنها سودی برای اقتصاد کشور نداشته باعث بروز زیان‌های زیادی هم شده است.

مناطق آزاد از اهدافش دور شد

وحید شقاقی‌شهری، کارشناس اقتصادی در این باره به «آرمان‌ملی» گفت: سال ۱۳۷۰ مناطق آزاد کشور با هدف جذب سرمایه‌های داخلی، جاری و فناوری‌های جدید ایجاد شد تا بتواند با افزایش تولید برای صادرات مجدد به کشورهای پیرامونی فعال شود. او ادامه داد: در همه مناطق آزاد دنیا هم تسهیلات قانونی و زیرساختی ایجاد و بسترهایی را فراهم می‌کنند که محدودیت‌های سرزمین اصلی را نداشته باشند؛ یعنی در نظام تعرفه‌ای و گمرکی، زیرساختی فناوری اطلاعات و ارتباطات، معافیت‌ها و حمایت‌های مالیاتی بسترهایی را فراهم می‌کنند فعالان اقتصادی راحت‌تر فعالیت کنند. شقاقی‌شهری افزود: مناطق آزاد ایران هم با همین هدف ایجاد شد ولی بعداز گذشته ۳۰ سال از ایجاد مناطق آزاد، این مناطق به اهداف و ماموریت‌های خودشان نرسیدند و برعکس کانالی برای واردات و قاچاق کالا به سرزمین اصلی و حتی دورزدن سرزمین اصلی شدند. یعنی وقتی بررسی کنیم می‌بینیم که بسیاری از شرکت‌های داخل سرزمین اصلی شرکت مادر خودشان را در مناطق آزاد ثبت کرده ولی هیچگونه فعالیتی در مناطق آزاد ندارند جز دورزدن قوانین و فرار از مالیات.

تکلیف این مناطق روشن شود

این کارشناس اقتصادی بیان داشت: این مساله در مناطق آزاد بعداز گذشت سه دهه کاملا مشاهده می‌شود و به همین دلیل باید تکلیف خودمان را با مناطق آزاد روشن کنیم؛ باید بدانیم دنبال چه چیزی در این مناطق هستیم. آیا قرار است این مناطق به‌دنبال تحقق اهداف خود که صادرات کالاست حرکت خواهند کرد یا اینکه قرار است مسیر گذشته را طی کنند؟ شقاقی‌شهری تاکید کرد: معافیت‌های مالیاتی باید هدفمند تعریف و دخالت‌های سیستمی صورت بگیرد تا شاهد دورزدن قوانین نباشیم. به‌نظرم دولت و مجلس نباید معافیت مالیاتی حذف کنند چون اگر این معافیت‌های مالیاتی حذف شود اندک فعالیت اقتصادی‌ای هم که در این مناطق وجود دارد تحت‌الشعاع قرار می‌گیرد. او اضافه کرد: مساله این است که باید شفافیت را در مناطق آزاد ارتقا بدهیم تا زمینه دورزدن قوانین از بین برود. از طرفی اعمال معافیت‌ها نیز باید با نظارت و هدفمند صورت بگیرد. به‌عنوان مثال اگر شرکتی قصد ثبت دفتری در مناطق آزاد را دارد تا از معافیت‌ها استفاده کند باید معادل معافیت‌هایی که داده می‌شود تعهداتی را هم شرکت‌ها بدهند. شقاقی‌شهری معتقد است: ولنگاری و عدم مدیریت و نظارت هوشمند بر فعالیت شرکت‌ها در مناطق آزاد موجب شده تا عملا شرکت‌ها به‌جای اقدامات اقتصادی توسعه‌ای به‌فکر دورزدن قوانین و صرفا سوءاستفاده از معافیت‌های مالیاتی باشند.

نگرانی دبیر شورایعالی مناطق آزاد

این کارشناس اقتصادی در واکنش به نگرانی مطرح شده از سوی دبیر شورایعالی مناطق آزاد مبنی بر اینکه حذف معافیت‌های مالیاتی باعث فرار سرمایه‌گذاران می‌شود و این فرار الان هم شروع شده، گفت: یکی از جذابیت‌هایی که شرکت‌ها تمایل پیدا می‌کنند در مناطق آزاد فعالیت داشته باشند بحث معافیت‌های مالیاتی بوده ولی چون معافیت‌های مالیاتی بدون نظارت و حسابرسی و پاسخگویی و شفافیت و ضابطه اعمال می‌شده عملا در سه دهه گذشته تخطی از اهداف اصلی اتفاق افتاده است. او تاکید کرد: اصل معافیت مالیاتی باید اعمال شود، اما باید عواملی که باعث کاهش اثربخشی این معافیت‌ها در توسعه فعالیت‌های اقتصادی شده برطرف شوند. شقاقی‌شهری اضافه کرد: اگر بتوانیم شفافیت و نظارت‌های هوشمند و سیستمی را ارتقا دهیم و معافیت‌های مالیاتی را هدفمند تعریف کنیم دیگر شاهد تخلف شرکت‌ها برای استفاده از معافیت‌ها در این مناطق از طریق ایجاد شرکت‌های سوری نخواهیم بود. مناطق آزاد ایران در سه دهه گذشته نتوانسته به اندازه‌ای که درباره توانایی‌ها و پتانسیل‌های آن بحث می‌شود؛ کارایی داشته باشد؛ با این حال توسعه روزافزون این مناطق و افزایش معافیت‌های مالیاتی و تعرفه‌ای برای شرکت‌ها همیشه مورد توجه بوده و این امتیازات بدون حساب و کتاب در اختیار شرکت‌ها قرار گرفته است؛ اگر این معافیت‌ها و امتیازات با مدیریت و نظارت دقیق و شفاف در اختیار شرکت‌هایی که واقعا به تولید ملی و صادرات کمک می‌کنند تعلق بگیرد و شرکت‌های متخلف که با ایجاد شرکت‌های سوری سعی در سوءاستفاده دارند جریمه شوند حتما استفاده از این امتیازات مفید خواهد بود درغیراینصورت صرفا رانتی است که بین برخی از شرکت‌های ظاهرا اقتصادی توزیع می‌شود که باعث سود این شرکت‌ها و زیان کشور خواهد بود.

بررسی آثار ایجاد محدودیت در واردات قطعات خودروهای مونتاژی:

قفل تازه نزنید؛ قفل واردات را باز کنید

شکل‌گیری تنشی دیگر در بازار خودرو

آرمان‌ملی: شنیده‌های از منابع اگاه حاکی از آن است که وزارت صمت در حالی بررسی طرحی است که براساس آن واردات قطعات خودروهای لوکس چینی به‌صورت فول سی‌کی‌دی با محدودیت همراه خواهد شد. عرضه یک محصول فوق لوکس چینی آن هم با قیمت یک‌میلیارد و ۷۵۰ میلیون تومانی و ورود سازمان حمایت برای توقف فروش آن نقطه عطفی بود تا ذره‌بین وزارت صمت نسبت به عملکرد مونتاژکاران چینی دقیق‌تر شود درواقع محدودیت واردات خودرو که از سال ۹۷ و در راستای کنترل و مدیریت خروج ارز و حمایت از تولیدات داخلی آغاز شده در این سال‌ها تنها به ایجاد بازاری انحصاری دامن‌زده که بیشترین منافع آن متوجه چینی‌سازان بوده به‌گونه‌ای که بررسی‌ها نشان می‌دهد مجموع ارزبری این محصولات که سهمی کمتر از ۱۰ درصدی از بازار را در اختیار دارند به مراتب بیشتر از ارزبری دو خودروساز بزرگ کشور بوده است حال وزارت صمت قصد دارد تا با ایجاد محدودیت در واردات قطعات این خودروها ضمن جلوگیری از یکه‌تازی‌های صورت گرفته از خروج ارز نیز جلوگیری کند موضوعی که اگرچه به‌نظر می‌رسد جلوگیری از سوءاستفاده مونتاژکاران چینی که محصولات خود را تا ۳ برابر قیمت واقعی به مصرف‌کننده تشنه تنوع و کیفیت می‌فروشند الزامی است، اما به اعتقاد کارشناسان هرگونه دخالت دولت در بازار به افزایش تنش‌ها و شکل‌گیری بازارسیاهی دیگر منجر خواهد شد و تنها راهکار دولت برای خروج از بحران صنعت خودرو بازکردن قفل واردات است تا حباب موجود در تمامی بازارها را تخلیه کند در غیر اینصورت این محدودیت‌ها به معنای حذف بخشی از نیاز بازار بوده که خود به عاملی برای تنش و گرانی بیشتر تبدیل خواهد شد. براساس این گزارش یک منبع آگاه اعلام کرد که سیاستگذار خودرو با توجه به بازگشت خودروسازان چینی و تغییر رویکرد آنها در ارائه محصولات لوکس و عمدتا بالای یک‌میلیارد تومان، بسته‌ای برای ایجاد محدودیت در واردات قطعات این نوع محصولات آماده کرده است. وی تاکید کرد که برخی از شرکت‌های خودروساز بخش خصوصی با توجه به توقف واردات خودرو و در غیاب محصولات وارداتی، اقدام به مونتاژ محصولاتی می‌کنند که از لحاظ قیمتی با برندهای معتبر جهانی برابری می‌کند. این منبع آگاه ادامه داد که وزارت صمت در ابتدا نسبت به قیمت‌گذاری محصولات مذکور اولتیماتومی به برخی از شرکت‌ها داد، این در شرایطی است که در گام دوم در حال تهیه بسته‌ای برای ایجاد محدودیت در واردات قطعات محصولات گران‌قیمت مونتاژی است.

ارزبری بالای چینی‌سازان

درواقع محدودیت‌های واردات خودرو از سال ۹۷ و با هدف ساماندهی و جلوگیری از خروج ارز ایجاد شد اما ارزبری بالای خودروهای مونتاژی چینی باعث شده تا وزارت صمت نظارت خود بر این حوزه بیشتر کند و نقطه عطف این ماجرا را باید در رونمایی از محصول لوکس چینی جست‌وجو کرد که عرضه آن با قیمت یک‌میلیاردو ۷۵۰ میلیون تومان با واکنش‌های زیادی همراه شد به‌گونه‌ای که منتقدان معتقد بودند خودرویی که در نهایت ۲۲ هزار دلار قیمت فروش آن است حتی با احتساب دلار ۳۰ هزار تومانی نباید بیش از ۸۰۰ میلیون تومان قیمت‌گذاری شود و این نرخ‌گذاری به معنای سوءاستفاده مونتاژکاران چینی از فضای انحصاری ایجاد شده است. در این راستای بررسی‌ها نشان می‌دهد متوسط ارزبری هریک از محصولات ایران‌خودرو و سایپا بین ۱۵۰۵ تا ۱۷۱۵ یورو است. بر این اساس، هر محصول تولیدی سایپا به‌طور میانگین ۱۵۰۵ یورو ارزبری دارد و ایران‌خودرویی‌ها نیز برای تولید یکدستگاه محصول، به‌طور متوسط ۱۷۱۵ یورو هزینه می‌کنند. به این ترتیب اگر فرض کنیم میانگین ارزبری خودروهای داخلی حدود ۱۶۰۰ یورو باشد، با توجه به تیراژ حدودا یک‌میلیون دستگاهی در سال، فقط ایران‌خودرو و سایپا سالی یک‌میلیارد و ۶۰۰میلیون یورو ارز مصرف می‌کنند. از سوی دیگر خودروسازان خصوصی به‌رغم اینکه سهم بسیار اندکی در بازار دارند اما بیش از ۸۰درصد قطعات موردنیاز آنها وارداتی است که باعث می‌شود چند برابر دو خودروساز بزرگ داخلی ارزبری داشته باشند. بر این اساس اگر متوسط ارزبری در خودروهای تولیدی بخش خصوصی حدود ۸هزار یورو در نظر گرفته شود و سالی ۱۰۰هزار دستگاه خودرو در این بخش تولید شود، ارزبری ناشی از تولید محصولات بخش خصوصی به ۸۰۰میلیون یورو می‌رسد. با این حساب، میزان کل ارزبری خودروسازی کشور با احتساب یک‌میلیارد و ۶۰۰میلیون یوروی ایران‌خودرو و سایپا، به ۲میلیارد و ۴۰۰میلیون یورو می‌رسد. بنابراین ارزبری در خودروسازی کشور با توجه به ادعای بومی‌کردن بسیاری از محصولات تولیدی، به چالش مهمی تبدیل شده است. حالا نیز بازگشت خودروسازان چینی به ایران و رویکرد جدید آنها در تولید محصولات، چالش جدیدی را در ارزبری صنعت خودروی کشور به‌وجود آورده است. در این زمینه به‌نظر می‌رسد که سیاستگذار خودرو برای ساماندهی ارزی در صنعت خودرو و همچنین عدم‌سوءاستفاده چینی‌ها از توقف واردات خودرو، دو مسیر برای اعمال نظارت بیشتر در نظر گرفته است. نظارت قیمتی و همچنین ایجاد محدودیت در واردات قطعات محصولات مونتاژی در این زمینه مدنظر سیاستگذار خودرو است.

ایجاد برخی محدودیت‌ها

در این رابطه حسن کریمی سنجری؛ کارشناس خودرو می‌گوید: بررسی وضعیت تولید محصولات حاضر در خطوط تولید شرکت‌های خودروساز خصوصی نشان می‌دهد این محصولات از درصد ساخت داخل پایینی برخوردار هستند. بررسی میزان ساخت داخل خودروسازان خصوصی نشان می‌دهد داخلی‌سازی این شرکت‌ها تنها محدود به مونتاژ خودرو، رنگ بدنه، تایر و باتری می‌شود. آن‌طور که این کارشناس خودرو می‌گوید هرگونه محدودیت در کار خودروسازان خصوصی منجر به کاهش حضور آنها در بازار می‌شود و همین مساله می‌تواند به زیان مصرف‌کنندگان تمام شود. وی در ادامه افزود: بررسی وضعیت بازار خودرو نشان می‌دهد در شرایطی که واردات خودرو به کشور ممنوع است و بخش بزرگی از بازار در اختیار دو خودروساز بزرگ کشور است، حضور همین خودروسازان خصوصی تا حدودی منجر به ایجاد رقابت نصفه و نیمه‌ای در بازار شده و قدری حق انتخاب به مشتریان می‌دهد. بنابراین برنامه‌ها و سیاست‌های وزارت صمت در ارتباط با ممنوعیت واردات، فضای اقتصادی و بحث کسب‌وکار خودروسازان سبب شده به نوعی بالانس میان خودروسازان بزرگ و خودروسازان خصوصی برهم بخورد. سنجری تاکید کرد: سیاستگذار خودرویی دو مسیر را می‌تواند مورد توجه قرار دهد؛ مسیر اول بازگشایی جاده مسدود واردات خودرو به کشور است و در صورتیکه این مسیر به هر دلیل در دسترس نباشد سیاستگذار خودرویی می‌تواند از طریق برخی محدودیت‌ها برای خودروسازان خصوصی مانند آنچه برای خودروسازان بزرگ در نظر می‌گرفت، تا حدی این تعادل را میان خودروسازان بزرگ و خودروسازان خصوصی برقرار کند.

قیمت در بازار آزاد (به تومان)

سکه و طلا		ارز		خودرو			
سکه امامی	۱۱,۷۰۰,۰۰۰	دلار آمریکا	۲۶,۰۵۱	سمند LX	۲۶۹,۰۰۰,۰۰۰	سایپا ۱۱۱	۱۸۳,۰۰۰,۰۰۰
سکه بهار آزادی	۱۱,۷۴۰,۰۰۰	یورو	۲۹,۵۱۰	دنا	۳۶۵,۰۰۰,۰۰۰	تیبا	۱۷۸,۰۰۰,۰۰۰
نیم سکه	۶,۶۵۰,۰۰۰	پوند انگلیس	۳۵,۵۶۷	پژو ۴۰۵ SLX	۳۱۰,۰۰۰,۰۰۰	ساینا	۱۹۵,۰۰۰,۰۰۰
ربع سکه	۳,۶۵۰,۰۰۰	درهم امارات	۷۰۹۳	پژو پارس	۲۷۸,۰۰۰,۰۰۰	کوییک R	۱۹۸,۰۰۰,۰۰۰
سکه گرمی	۲,۳۰۰,۰۰۰	لیر ترکیه	۱۹۱۰	پژو ۲۰۶ تیپ ۲	۲۶۸,۰۰۰,۰۰۰	وانت زامیاد (آپشنال)	۳۱۲,۰۰۰,۰۰۰
هر گرم طلای ۱۸ عیار	۱,۱۸۴,۰۲۹	دلار کانادا	۲۰,۴۳۰	رانا پلاس	۲۶۹,۰۰۰,۰۰۰	شاهین	۳۴۲,۰۰۰,۰۰۰

بازتاب

رئیس اتاق ایران در پی اخلال در اعطای تسهیلات خواستار شد:

توقف سیاست‌های کلان احتیاطی بانک مرکزی

آرمان‌ملی: بانک مرکزی در بخشنامه‌ای که آخر آذرماه به بانک‌ها ابلاغ کرده در راستای سیاست‌های احتیاطی کلان و به‌منظور کاهش و کنترل ریسک‌های بانکی میزان مجاز برای رشد دارایی‌های مشمول بانک‌ها و موسسات اعتباری را حداکثر معادل ۲ درصد در ماه تعیین کرده است و همچنین تاکید کرده با هدف بهبود کیفیت ترازنامه بانک‌ها و موسسات اعتباری، بخش نظارت می‌تواند رشد دارایی‌های مشمول بانک یا موسسه اعتباری را کمتر از ۲ درصد تعیین کند. این ابلاغیه که با تاخیر دو هفته‌ای اجرایی شده باعث کندشدن و یا در برخی از موارد توقف کامل اعطای تسهیلات به واحدهای تولیدی را فراهم آورده است. موضوعی که رئیس اتاق ایران در نامه‌ای به وزرای اقتصاد و صنعت و همچنین رئیس کل بانک‌مرکزی، خواستار توقف سیاست‌های احتیاطی شده است. براساس این گزارش، غلامحسین شافعی تاکیدکرده: از زمان اجرایی‌شدن بخشنامه مذکور، بانک‌های عامل به ناچار روند تسهیلات‌دهی به واحدهای تولیدی را متوقف کرده‌اند و تسهیلات مصوب را به‌صورت قطره‌چکانی پرداخت می‌کنند؛ آن هم در شرایطی که این بخشنامه براساس تورم ۲۴ درصد تدوین شده و اکنون که تورم به بیش از ۴۰ درصد رسیده و واحدهای تولیدی با پرداخت‌های سنگین عیدی، پاداش، دستمزد و مزایای کارگران و کارکنان مواجه هستند، تسهیلات پرداختی کفاف رفع نیاز واحدهای تولیدی کشور را نمی‌دهد. شافعی در ادامه این نامه، با برشمردن مشکلاتی که اجرای این بخشنامه بانک‌مرکزی برای واحدهای تولیدی به‌همراه داشته، از درخواست کمیسیون‌های تخصصی اتاق ایران برای توقف اجرای بخشنامه‌های مورد اشاره بانک‌مرکزی به‌قید فوریت خبر داده و درخواست کرده است: با توجه به شرایط موجود، بخشنامه‌های صادره و ابلاغ شده، دوباره در شورای پول و اعتبار مورد بررسی قرار بگیرد و نسبت‌های ذکرشده در بخشنامه‌ها افزایش یابند که به این ترتیب، با افزایش نسبت‌های مندرج در بخشنامه‌های مذکور، حداقل در ۲ماه پایانی سالجاری و ماه‌های نخست سال آتی، از تولید حمایت و پشتیبانی‌شده و امکان پرداخت حقوق و دستمزد کارگران و کارکنان به‌ویژه از سوی بنگاه‌های کوچک و متوسط فراهم خواهد شد.

رویکرد

با اجرای توافقات برجامی پیش‌بینی می‌شود:

برنامه‌ریزی اوپک پلاس برای افزودن ایران به محدودیت عرضه

آرمان‌ملی: مذاکرات برجامی در حالی ادامه داشته و به اعتقاد اکثر کارشناسان و تحلیلگران سیاسی به روزهای پایانی خود نزدیک می‌شود که در صورت انجام توافق و حذف تحریم‌های آمریکا ایران نیز به یکی از بازیگران اصلی در بازار جهانی نفت مبدل خواهد شد. به‌گونه‌ای که آژانس بین‌المللی انرژی برآورد کرده توافقات هسته‌ای ایران باعث خواهد شد تا روزانه ۱,۳ میلیون بشکه نفت این کشور در بازار عرضه شود که خود می‌تواند به کشیدن ترمز قیمت نفت منجر شود. موضوعی که در این رابطه منابع آگاه معتقدند اگرچه ایران به‌دلیل تحریم‌های آمریکا از مشارکت در توافق محدودیت‌های عرضه اوپک‌پلاس معاف شده است و این مجوز می‌تواند به افزایش تولید و عرضه نفت ایران منجر شود اما احتمالا اوپک‌پلاس سعی خواهد کرد برای کنترل عرضه و قیمت نفت ایران را نیز به پیمان نفتی محدودیت عرضه بازگرداند. براساس این گزارش، آژانس بین‌المللی انرژی برآورد کرده است نتیجه موفق مذاکرات هسته‌ای، تحریم‌های آمریکا علیه صادرات نفت ایران را رفع کرده و ۱,۳ میلیون بشکه در روز نفت ایران را به بازار جهانی برمی‌گرداند. این امر محدودیت عرضه جهانی را کاهش خواهد داد و ترمز صعود قیمت‌ها را که چند دلاری بیشتر تا قیمت ۱۰۰ دلار در هر بشکه فاصله ندارند، می‌کشد. در این رابطه منابع آگاه معتقدند ایران به‌دلیل تحریم‌های آمریکا از مشارکت در توافق محدودیت عرضه اوپک‌پلاس معاف شده است. اگرچه این معافیت به ایران اجازه می‌دهد تولیدش را افزایش دهد اما اوپک‌پلاس احتمالا به‌دنبال آن خواهد بود که ایران را به پیمان نفتی خود وارد کند. این منبع آگاه می‌گوید: ایران در ابتدا به‌دنبال احیای تولید از دست رفته خواهد بود اما احتمالا پس از مذاکرات با اوپک‌پلاس، با یک سهمیه تولید موافقت می‌کند. ایران یکی از ۵ عضو موسس اوپک است و حدود ۲.۵ میلیون بشکه در روز نفت تولید می‌کند که حدود ۱.۳ میلیون بشکه در روز کمتر از سطح تولید در سال ۲۰۱۸ است که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور وقت آمریکا از توافق هسته‌ای خارج شد و تحریم‌ها علیه صادرات نفت ایران را بازگرداند. بنابراین به‌نظر می‌رسد، اوپک‌پلاس یک سهمیه برای تولید نفت ایران تعیین خواهد کرد، اما این سهمیه به‌تدریج اعمال می‌شود و ایران با اندکی چانه‌زنی برای نشان‌دادن حمایت از اوپک، این سهمیه را خواهد پذیرفت. از سوی دیگر برخی تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند برای آمریکا، رفع تحریم‌ها علیه ایران برای کمک به پایین‌آوردن قیمت‌های نفت با توجه به فشار داخلی که دولت بایدن به‌دلیل رشد نرخ تورم با آن روبه‌رو شده است، منطقی به‌نظر می‌رسد. آمریکا ممکن است این مساله را بررسی کند که عرضه ایران تاثیر هرگونه جنگ میان روسیه و اوکراین بر بازارهای جهانی نفت را تعدیل خواهد کرد. بنابراین آمریکا مطمئنا تحریم‌ها علیه ایران را خواهد برداشت زیرا آنها تصمیم گرفته‌اند روسیه را با توجه به تنش‌های جاری پیرامون اوکراین، تحت فشار بیشتری قرار دهند. ضمن آنکه عرضه بیشتر نفت ایران به کاهش اختلاف بین هدف تولید و س